

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
Dyddiad:	15 Hydref 2021
Teitl:	Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 – materion sy'n berthnasol i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
Pwrpas yr adroddiad:	Rhoi gwybod i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd am yr elfennau o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 sy'n berthnasol i'r Pwyllgor

Cefndir

Pasiwyd Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn y Senedd ar 18 Tachwedd 2020 a rhoddwyd Cydsyniad Brenhinol iddi ar 20 Ionawr 2021. Gweithredir y Ddeddf drwy gyfrwng tri Gorchymyn Cychwyn a fydd yn dod ag amrywiol agweddau o'r Ddeddf i rym gam wrth gam.

Mae'r Bil yn helaeth ac mae ganddo'r potensial i gael dylanwad ar nifer o brosesau gweinyddol a phrosesau gwneud penderfyniadau'r Cyngor, gan effeithio ar y rhan fwyaf o Bwyllgorau os nad pob un ohonynt. Nodwyd isod yr agweddau sy'n drwm ar adnoddau ac sy'n ymwneud yn benodol â'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd. Fodd bynnag, argymhellir bod yr Aelodau yn bwrw golwg ar y Bil yn ei gyfanrwydd mewn perthynas â'r argymhellion / cynigion a fydd yn effeithio ar Aelodau'n uniongyrchol.

Dyletswydd i annog pobl leol i gyfranogi pan fo prif gynghorau yn gwneud penderfyniadau

Mae adrannau 39-41 o Bennod 4 o Fil Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) yn mynnu bod rhaid i brif gyngor lunio a chyhoeddi "strategaeth cyfranogiad y cyhoedd" sy'n cynnwys hybu ymwybyddiaeth o swyddogaethau'r cyngor, sut mae dod yn aelod, beth mae aelodaeth yn ei olygu, dulliau o'i gwneud yn fwy hwylus i bobl gael gwybodaeth am benderfyniadau a wnaed neu sydd i'w gwneud, cyflwyno sylwadau, dwyn safbwyntiau'r cyhoedd i sylw pwyllgorau trosolwg a chraffu a hybu ymwybyddiaeth ymhlith aelodau o fanteision defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol i gyfathrebu â phobl leol.

Mae'r polisi cyfranogi drafft wrthi'n cael ei ddatblygu a bydd yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet ar 2 Tachwedd 2021 a bydd ymgynghoriad cyhoeddus gyda thrigolion Ceredigion yn dilyn. Cyflwynir y polisi diwygiedig i'r Cabinet ar 15 Mawrth 2022.

Daw'r ddarpariaeth hon i rym ar 5 Mai 2022.

Dyletswydd i wneud cynllun deisebau

Mae adran 42 o Bennod 4 o Fil Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) yn ymwneud â'r gofyniad i wneud cynllun deisebau, gan gynnwys deisebau electronig.

Ar hyn o bryd rydym yn disgwyl am ddogfennau canllaw oddi wrth Lywodraeth Cymru ynghylch union hyd a lled y cynllun deisebau. Unwaith y bydd y wybodaeth hon wedi dod i law gellir gwneud diwygiadau terfynol i'r system ddeisebau ar-lein, a gwneud diwygiadau i'r cynllun drafft, er mwyn sicrhau y cydymffurfir â'r ddeddfwriaeth.

Daw'r ddarpariaeth hon i rym ar 5 Mai 2022.

Dyletswydd i gyhoeddi cyfeiriadau swyddogol

Mae adran 43 o Bennod 4 o Fil Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) yn mynnu bod prif gyngor yn cyhoeddi cyfeiriad electronig a chyfeiriad post ar gyfer pob aelod o'r cyngor, fel bod modd anfon gohebiaeth ar gyfer yr aelod i'r cyfeiriadau hyn.

Mae cyfeiriadau electronig a chyfeiriadau post y rhan fwyaf o Aelodau Cyngor Sir Ceredigion ar wefan y Cyngor ar hyn o bryd. Daw'r ddarpariaeth hon i rym ar 5 Mai 2022 a bydd cyfeiriadau electronig ar gyfer pob Aelod yn cael eu hychwanegu i wefan y Cyngor yn dilyn yr etholiadau ym mis Mai 2022.

Darlledu cyfarfodydd yn electronig

Mae adrannau 46-51 o Bennod 4 o Fil Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) yn cynnig bod prif gynghorau yn gwneud a chyhoeddi trefniadau i sicrhau bod darllediad o drafodion cyfarfod ar gael fel bod aelodau o'r cyhoedd sydd ddim yn y cyfarfod yn gallu gweld a chlywed y trafodion, a bod y darllediad ar gael am gyfnod penodedig ar ôl y cyfarfod. Bydd hyn yn gymwys i gyfarfodydd sy'n agored i'r cyhoedd, gan gynnwys gweithrediaeth prif gyngor, pwyllgor neu is-bwyllgor i weithrediaeth prif gyngor, pwyllgor neu is-bwyllgor i brif gyngor, cyd-bwyllgor, neu is-bwyllgor i gyd-bwyllgor, o ddau brif gyngor neu ragor.

Oddi ar 1 Mai 2021 bydd y trydydd Gorchymyn Cychwyn yn dod i rym mewn perthynas â phresenoldeb, gan gynnwys presenoldeb o bell, yng nghyfarfodydd awdurdodau lleol. Roedd Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Coronafeirws) (Cyfarfodydd) (Cymru) 2020 yn darparu hyblygrwydd i alluogi awdurdodau lleol i weithio'n ddiogel, yn effeithiol ac yn gyfreithlon, gan barchu'r egwyddor o fod yn agored ac yn atebol i'r cyhoedd. Roedd Rheoliadau 2020 yn ymwneud â chyfarfodydd a gynhaliwyd cyn 1 Mai 2021, felly mae Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn galluogi awdurdodau i bontio rhwng Rheoliadau 2020 a darpariaethau parhaol y Ddeddf, fel y nodir yn Neddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 (Diwygiadau Canlyniadol a Darpariaethau Amrywiol) 2021.

Gall Gweinidog Cymru, drwy reoliad, wneud rhagor o ddarpariaethau mewn perthynas â darlledu trafodion cyfarfod. Daw'r ddarpariaeth hon i rym ar 5 Mai 2022. Bydd Llywodraeth Cymru hefyd yn sicrhau bod canllawiau ar gael i helpu awdurdodau lleol i weithredu'r darpariaethau hyn.

Mae Cyngor Sir Ceredigion wedi gwneud cais llwyddiannus am gyllid gan Gronfa Democratiaeth Ddigidol Llywodraeth Cymru i dalu am y gost o brynu a gosod caledwedd a fydd yn cyd-fynd â'r feddalwedd ar gyfer cyfarfodydd hybrid, gyda gwasanaeth cyfieithu yn ychwanegol at y darlledu.

Mae'r broses dendro bellach wedi'i chwblhau a bydd y gwaith o osod y caledwedd angenrheidiol i gyd-fynd â meddalwedd y cyfarfodydd hybrid yn digwydd ym mis

Tachwedd. Ar hyn o bryd rydym yn disgwyl am arweiniad gan Lywodraeth Cymru o ran pa gyfarfodydd y bydd yn ofynnol inni eu darlledu. Cyhoeddir y trefniadau unwaith y bydd y wybodaeth hon wedi i law.

Camau nesaf:

Gwneir gwaith dros y flwyddyn nesaf i sicrhau bod y Cyngor yn bodloni gofynion statudol y Ddeddf. Mae Cynllun Gweithredu wrthi'n cael ei ddatblygu i sicrhau y bodlonir yr amserlen.

Argymhelliad:

Bod y Pwyllgor yn nodi'r elfennau o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 sy'n berthnasol i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd.

Atodiadau:

Dim

Papurau Cefndirol:

Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021:
<https://busnes.senedd.cymru/mglIssueHistoryHome.aspx?lId=26688>

Enw:

Nia Jones

Teitl swydd:

Rheolwr Corfforaethol – Gwasanaethau Democrataidd

Dyddiad:

27.09.2021